

den mest hensynsfulde Maade. Han var den Mand, der ved et maaske tyveaarigt og stærkt Arbejde havde sat sig ind i alle Toldlovens, ja, jeg tør næsten sige Toldteknikkens Enkeltheder, og han havde ved de indgaaende Forhandlinger, som navnlig i Finansaarets sidste Maaned førtes om Toldloven, ogsaa vist en Forstaaelse og Hensyntagen, der varslede godt for hans Evne til at gennemføre Toldloven. Men det skulde jo ikke blive ham, der gennemførte Toldloven, og vi fik altsaa Finansminister Nr. 4, den nuværende højtærede Finansminister. Den højtærede Finansminister har sikkert — og maa jo have det for at kunne indtage en saadan Stilling som Finansministerens — mange udmærkede Egenskaber, men jeg overdriver heller ikke her, naar jeg siger, at med Hensyn til Toldreformens Gennemførelse, som vistnok tidligere laa den højtærede Finansminister temmelig fjernt, var han en Modsætning til sin Forgænger. Og det er vel saa — det antager jeg, den højtærede Finansminister vil erkende —, at der neppe endnu er sket nogen som helst Forandring i nogen af de afgivne Resolutioner. Jeg maa sige: Toldlovens Gennemførelse er, forekommer det mig, tagen med en temmelig haard Haand. Man har modtaget en Række Henvendelser. Man har modtaget Henvendelser, som jeg har haft Lejlighed til at se, og om hvilke jeg godt kan sige, at de var fremkomne paa et noget løst Grundlag, og at de Krav, der stilledes, ikke var tilstrækkelig velbegrundede, maaske ogsaa for smaa til at ske Fyldest. Men man har, navnlig ved i Overgangstiden, altsaa omkring den 31. December, ikke at indrømme Kreditoplagsret paa forskellige Varer, taget for haardt, forekommer det mig. Man har tilføjet adskillige Industrier unødigt store Tab, Tab, der for en enkelt Industri — man har set det fremme nu, og det er rigtigt — drejer sig om en 50,000 Kr., og for andres Vedkommende drejer det sig om lignende Beløb. Naar nu de enkelte Industrier kunde godtgøre, at de Raavarer, de havde paa Lager den 31. December, først skulde bruges i 1909 — og det er ganske klart, dertil behøves intet andet Bevis end Raavarernes Tilstedeværelse her den 31. December 1908, det er jo Beviset for, at de først kunne bruges i 1909 —, og naar netop en af Motiveringerne for Toldnedsættelserne var den, at Raavarerne for Fremtiden skulde blive billigere, havde det været retfærdigt, om man fra Finansmini-

steriets Side havde taget Hensyn dertil og sagt: Javel, de Varer, som vi se først skulle bruges i 1909, men som man paa Grund af Transportforhold og andre Forhold har været nødt til at have her den 31. December, blive toldfri. — Vi staa nu saaledes, at man nok tør sige, at for denne Del af Finansministerens Administration er det Generaltolddirektøren, der raader. Nu ligger det saare langt fra mig at sige noget nedsættende om Generaltolddirektøren, hvem jeg anser for en af Landets dygtigste og højst begavede Embedsmænd; men han er ideelt Frihandler. Det vedkender han sig, og han vedkender sig, at i den Retning vil han gennemføre Toldloven, i den Retning anser han sig for berettiget til at gennemføre den. Det er der jo ikke noget at sige til; han mener, han har Ret, men det er beklageligt, at han ikke kan afbalanceres noget, saa at de andre Synspunkter kunde komme til at gøre sig gældende.

Medens jeg altsaa desværre maa sige, at jeg ikke tror, at den højtærede Finansminister vil kunne gøre videre, sætter jeg mit Haab til den højtærede Handelsminister. Naar jeg gør det, er det, fordi jeg har set, at den højtærede Handelsminister ved et Foredrag, holdt i Odense, af hvilket der foreligger Referater, som jeg nok tør betragte som officielle — idet jeg forudsætter, at de ere fremkomne paa Grundlag af den højtærede Ministers Manuskript, eller i alt Fald godkendte af ham — netop har sagt, at det var hans Ønske at kunne skabe en Institution, som bragte til Ophør disse Stridigheder mellem Importører og Toldvæsen, mellem, — kan jeg snarere sige — Industri og Haandværk og Toldvæsen, altsaa finde en Appellinstans, saa at man havde et andet Sted end nu at gaa hen med disse Resolutioner, som man kunde ønske prøvede. Jeg hilser denne Udtalelse med megen Glæde. Den er i Virkeligheden et Udtryk for, at den højtærede Handelsminister deler den Opfattelse, jeg havde, og som jeg gav Udtryk ved at stille Forslag om Oprettelsen af et Toldraad, som desværre ikke fik den Rækkevidde, jeg kunde have ønsket, det havde faaet. Men jeg kan altsaa nu nære Haab om, at man vil kunne bygge videre paa dette, og at Haandværk og Industri, kort sagt vort Erhvervsliv vil kunne finde Støtte der og virkelig have Haab om at opnaa noget.

Ved samme Lejlighed vil jeg gerne erindre om, at jeg ved Toldlovens eneste Behandling her i Salen udtalte som Ord-